

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ СОЦІАЛЬНИХ СИСТЕМ НА РІВНІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

Надточій Я. М., магістрант

Науковий керівник: Зачосова Н. В., к.е.н., доцент

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Сучасні підходи до вивчення соціальних систем дозволяють виділити декілька їх рівнів. У контексті економічної безпеки на макрорівні можна вести мову про економічну безпеку держави, на мезорівні – про економічну безпеку регіону, області, району, міста; на мікрорівні – про економічну безпеку суб'єктів господарської діяльності. Не варто забувати також про економічну безпеку особи як елемента соціальних систем вищих порядків.

Процес управління економічною безпекою соціальних систем на рівні підприємницьких структур полягає у формуванні управлінським персоналом правильної оцінки соціально-економічних рішень з позицій забезпечення економічної безпеки системи, а також здатності до розробки інструментів і заходів щодо підвищення її рівня та механізму їх реалізації. Механізм управління економічною безпекою підприємства передбачає об'єктивно обумовлену послідовність дій щодо забезпечення економічної безпеки підприємства. До основних його елементів можна віднести: визначення потреб у забезпеченні безпеки, інструментів, засобів для досягнення високого рівня економічної безпеки, а також організаційно-господарського механізму, формулювання цілей і завдань забезпечення безпеки.

Особливості формування, розвитку та функціонування соціальних та соціально-економічних систем на макро- та мезорівнях досліджувались багатьма вітчизняними дослідниками. Так, Маркіна І. А. розглядає методичні аспекти оптимізації потенціалу керованості в соціально-економічній системі [1], Красноносова О. М. прослідковує генезис теорій соціально-економічної системи [2], Наркізов М. М. конкретизує ключові фактори забезпечення стабільності функціонування соціально-економічної системи [3]. Впритул до вирішення проблеми управління безпекою соціально-економічних систем наблизились у своїх наукових пошуках такі дослідники, як Кулик В. В., що визначає концептуальні підходи до управління соціально-економічними системами в умовах невизначеності та ризику [4] та Сергєєва Л. Н., яка розглядає процеси управління стійкістю соціально-економічних

систем [5]. Однак, економічні обставини, у яких функціонують сучасні підприємства в Україні, надають актуальності дослідженню особливостей управління економічною безпекою соціальних систем на рівні підприємницьких структур.

Першою особливістю управління економічною безпекою соціальних систем на рівні підприємницьких структур повинен стати комплексний підхід до побудови управлінського механізму. У стані ефективного функціонування, він має бути здатним виконувати такі функції, як прогнозування стану економічної безпеки, виявлення, попередження, мінімізація та оптимізація впливу небезпек і загроз, забезпечення належного рівня захисту поточного стану та результатів діяльності підприємства і його персоналу, збереження майна, фінансових ресурсів, створення сприятливого конкурентного середовища, ліквідація наслідків завданих підприємству збитків тощо.

Другою особливістю управління економічною безпекою соціальних систем на рівні підприємницьких структур має бути орієнтація на формування та розвиток кадрового потенціалу суб'єкта господарювання. Велика кількість загроз для цілісності ресурсів підприємства пов'язана із його персоналом. Водночас, кадровий склад підприємства, сформований із осіб із належним рівнем знань, вмінь, досвіду та кваліфікацій, може стати суттєвою конкурентної перевагою підприємства, тому при плануванні структури його системи економічної безпеки якісний склад персоналу варто брати до уваги.

Третьою особливістю управління економічною безпекою соціальних систем на рівні підприємницьких структур є необхідність виокремлення стратегічного та тактичного рівня менеджменту. Управління економічною безпекою, побудоване лише на принципі емерджентності, як відповідь або реакція на прояв загрози зовнішньої чи внутрішньої природи походження, не дасть змоги сформувати фінансові резерви для компенсації наслідків їх негативного впливу, що може стати причиною виникнення фінансових труднощів у процесі діяльності підприємства та спровокувати необхідність пошуку зовнішніх джерел капіталу, вартість якого може виявитись досить високою.

Четвертою особливістю управління економічною безпекою соціальних систем на рівні підприємницьких структур є необхідність розробки інформаційно-аналітичного забезпечення для прийняття управлінських рішень. Специфікою сучасного бізнесу є великі масиви даних та інформації про стан зовнішнього середовища

функціонування підприємств, їх конкурентів, партнерів, особливості податкової, бюджетної, банківської систем, рівень інвестиційної привабливості економіки тощо. Професійна обробка інформаційних ресурсів та їх використання у поточній діяльності підприємств дає змогу отримати додаткові конкурентні переваги та виявити резерви для підвищення рівня рентабельності, що матиме позитивний вплив на показники економічної безпеки суб'єкта господарської діяльності.

Управління економічною безпекою соціальних систем на рівні підприємницьких структур повинно проводитись обов'язково із врахуванням специфіки функціонування конкретного суб'єкта господарювання та його виду економічної діяльності. Наприклад, враховуючи складну структуру системи економічної безпеки підприємств, для тих чи інших їх видів домінуючими будуть одна або кілька підсистем, на стан яких управлінцям потрібно буде звернути найбільше уваги та виділити основну кількість ресурсів. Так, для банківських установ пріоритетом є забезпечення фінансової безпеки, для ІТ-компаній – інформаційно-аналітичної складової системи економічної безпеки.

Врахування особливостей управління економічною безпекою соціальних систем на рівні підприємницьких структур дозволить вітчизняними суб'єктам господарювання підвищити ефективність організації системи менеджменту загалом, та зосередити увагу персоналу, задіяному у виконанні завдання підтримки належного рівня економічної безпеки підприємства, на найбільш важливих аспектах його роботи, що дозволить зекономити ресурси, кількість яких в умовах розгортання в економіці України кризових явищ, є обмеженою.

Література.

1. Маркіна І. А. Методичні аспекти оптимізації потенціалу керованості в соціально-економічній системі / І. А. Маркіна // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. - 2013. - Вип. 1(3). - С. 253-257.
2. Красноносова О. М. Генезис теорій соціально-економічної системи / О. М. Красноносова // Моделювання регіональної економіки. - 2013. - № 1. - С. 368-379.
3. Наркізов М. М. Ключові фактори забезпечення стабільності функціонування соціально-економічної системи / М. М. Наркізов // Бізнес Інформ. - 2015. - № 3. - С. 18-22.

4. Кулик В. В. Концептуальні підходи до управління соціально-економічними системами в умовах невизначеності та ризику / В. В. Кулик // Проблеми економіки. - 2016. - № 1. - С. 100-107.

5. Сергєєва Л. Н. Управління стійкістю соціально-економічних систем / Л. Н. Сергєєва, Д. С. Ревенко // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2016. - Т. 21, Вип. 7(1). - С. 181-186.

ПРИЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕБРЕНДИНГУ У ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ

Кімлик Г. В., студент

Науковий керівник: Тулуб О. М., к.е.н., доцент

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Ребрендинг використовується вітчизняними компаніями як інструмент підвищення попиту на товари або послуги. Він може носити дуже глибокий характер або ж передбачати невеликі зміни в зовнішньому вигляді товару. Прикладами ребрендингу може бути зміна колірної гамми, упаковки товару, логотипу або слогану. Однак перш ніж ініціювати процедуру ребрендингу як один із напрямків процесу управління змінами, необхідно чітко встановити перелік причин, які цьому передують. На теоретичному рівні питаннями встановлення причин та конкретизації особливостей ребрендингу у сучасних економічних умовах займалися такі вчені, як Войнаренко С. М., що досліджує ребрендинг підприємств мобільного зв'язку як спосіб підвищення їх конкурентоспроможності [1], Ковальов А. В., який визначає теоретичні основи бренду, брендингу та ребрендингу [2], Кубко В. П., що цікавиться питаннями удосконалення корпоративного іміджу організації шляхом застосування ребрендингу [3], Махнуша С. М., що позиціонує ребрендинг як засіб тривалого існування компанії на ринку [4], Тарасов І. Ю., який у своїх працях розкриває теорію і практичний досвід ребрендингу банків України [5] тощо. Та не зважаючи на велику кількість наукових робіт, присвячених питанням ребрендингу, встановлення причин та особливостей ребрендингу у процесі управління змінами продовжує залишатись актуальною науковою та практичною проблемою.

Розглянемо найбільш вагомі причини для проведення ребрендингу. Так, якщо компанія вже тривалий час працює на ринку, то бренд